

Julkilausuma: Tiedeyhteisö ja tieteen rahoittajat kutsuvat yhteistyöhön kestävyysmurroksen vauhdittamiseksi

Tiede tuottaa uutta ymmärrystä ja mahdollistaa innovaatioita globaalien kestävyysaasteiden ratkaisemiseksi. Tiedetoimijoiden on kuitenkin aiempaa vahvemmin huomioitava myös oman toimintansa vaikutukset ekologiseen kestävyYTEEN. Suomalaisen Tiedeakatemian kokoaman julkilausuman allekirjoittaneet yliopistot, säätiöt ja muut tiedetoimijat kutsuvat kaikki organisaatiot mukaan yhteiseen työhön. Tavoitteenamme on tiedettä tekevien ja tukevien yhteisö, joka toimii kestävyysmurroksen etulinjassa.

Tietoisuus ekologisen kestävyYden välttämättömyydestä ja sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta on suomalaisessa tiedeyhteisössä korkealla tasolla. Monet toimijat ovat nostaneet kestävyYden strategiansa keskiöön sekä kehittäneet omaa toimintaansa. Tutkimuksen ja koulutuksen tuottamat positiiviset vaikutukset suomalaiselle yhteiskunnalle ovat merkittäviä ja opiskelijoiden ja tieteen tekijöiden rooli kestävämmän tulevaisuuden mahdollistajina keskeinen.

Kestävyysmurros edellyttää kuitenkin uusia aloitteita kaikilla yhteiskunnan sektoreilla. Yliopistojen, säätiöiden ja muiden tiedetoimijoiden on vahvistettava ja lisättävä myös keskinäistä yhteistyötä ja konkreettisia toimenpiteitä, jotta toiminta on nyt ja tulevaisuudessa kestäväällä pohjalla.

Kestävyysmurroksen mahdollistamisessa on vielä haasteita, joihin on tarpeen löytää **yhteisiä ratkaisuja**. Näitä ovat esimerkiksi konkreettiset päästövähennystavoitteet sekä yhtenäiset arviointikriteerit, joilla tutkimuksen ja opetuksen luontovaikutuksia ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden toteutumista voidaan mitata.

Operatiivisessa toiminnassa keskeisimpiä kehityskohteita ovat matkustamisesta aiheutuvien päästöjen vähentäminen ja kestävämpien matkustustapojen edistäminen, kiinteistöjen energiatehokkuuden ja tilankäytön optimointi sekä hankintojen ympäristövaikutusten järjestelmällinen arviointi ja yhteishankintojen lisääminen. Lisäksi on tärkeää luoda toimivia ratkaisuja päästöjen ja luontohaittojen kompensointiin sekä varmistaa sijoitustoiminnan vastuullisuus ja kestävyys.

Tavoitteenamme on yhteisö, joka toimii kestävyysmurroksen etulinjassa ja tuottaa ratkaisuja globaaleihin kestävyysaasteisiin, kuten ilmastonmuutokseen, luontokatoon ja luonnonvarojen kestävään hallintaan. Vain omalla esimerkillämme voimme viestiä muutoksen välttämättömyydestä ja kiireellisyydestä.

Tavoittelemme seuraavaa:

Organisaatiotasolla

1. Otamme kestävyysnäkökulmat huomioon päivittäisessä toiminnassamme sekä päätöksenteossa.
2. Kehitämme organisaation linjauksia ja ohjeistuksia kestävien toimintatapojen vahvistamiseksi esimerkiksi hankinnoissa ja matkustuskäytännöissä.
3. Varmistamme, että kestävyysteemoista on mahdollista saada organisaatioissamme ajantasaista koulutusta, ja huolehdimme, että kestävä kehityksen teemat ovat läpileikkaavasti mukana kaikessa antamassamme opetuksessa.
4. Kehitämme kestävyysosaamista tukevia johtamiskäytäntöjä ja varmistamme, että kestävyysasiantuntijoiden tietämystä hyödynnetään organisaatiomme strategisessa suunnittelussa.
5. Luomme kestävään toimintaan ohjaavia kannustinjärjestelmiä.

Yhteistyötasolla

6. Panostamme tutkimuksen yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen, jotta tieteen viesti välittyy myös muille yhteiskunnan sektoreille.
7. Tiivistämme keskinäistä yhteistyötämme eri yliopistojen, säätiöiden ja muiden tiedetoimijoiden välillä ajantasaisen tiedon ja parhaiden käytäntöjen jakamiseksi. Lisäämme keskustelua siitä, miten kestävyystoimien resursoinnissa huomioidaan toimijoiden erilaiset lähtökohdat.
8. Kehitämme yhteisiä keinoja seurata ja arvioida organisaatioiden edistymistä kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa.
9. Kehitämme tieteen rahoittajina menetelmiä seurata tutkimusrahoituksen kohdentumista kestävyysmurroksen kannalta kriittisiin teemoihin.
10. Rakennamme kulttuurista muutosta ja korostamme kestävyysmurroksen välttämättömyyttä ja sen tuomia hyötyjä.

Yhteistyöllä ja tällä julkilausumalla haluamme vahvistaa myös jo tehtyjen sitoumusten toimeenpanoa. Kutsumme kaikki tiedeorganisaatiot ja tieteen rahoittajat mukaan yhteistyöhön.

Allekirjoittaneet organisaatiot:

*Suomalainen Tiedeakatemia
Vaasan yliopisto
Aalto-yliopisto
Tampereen yliopisto
Nuorten Tiedeakatemia
Koneen Säätiö
Puistokatu 4
Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT
Turun yliopisto
Suomen Tiedeakatemit
Helsingin yliopisto*

*Tieteellisten seurain valtuuskunta
Kestävyysmurros-tohtorikoulutuspilotti
TAH-säätiö
Lapin yliopisto
Itä-Suomen yliopisto
Maj ja Tor Nesslingin säätiö
Maanpuolustuskorkeakoulu
Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry
Oulun yliopisto
Jyväskylän yliopisto
Svenska tekniska vetenskapsakademierna i Finland
Suomen Tiedeseura
Yliopistojen kehitysyhteistyöverkosto UniPID
Hanken Svenska handelshögskolan*

Lisätietoja:

Pekka Aula
Päsihteeri, Suomalainen Tiedeakatemia
p. 040 703 0952
pekka.aula@acadsci.fi

Yhteydenotot julkilausumaan liittymiseksi:

Linda Lammensalo
Asiantuntija, tiede ja päätöksenteko
p. 050 308 7726
linda.lammensalo@acadsci.fi